

Leiden, 13 april 2015

Geacht raadslid van de gemeente Leiden,

Onze wijken Stevenshof en Roomburg zijn de twee grootste wijken in Leiden waar woningen zijn aangesloten op stadsverwarming. Uit een persbericht van de gemeente Leiden van 23 maart 2015 hebben wij vernomen dat de gemeente voornemens is om het bestaande stadsverwarmingsnet van Leiden aan te takken op de nog aan te leggen warmterotonde Zuid-Holland. Daarmee kunnen diverse warmtebronnen, zoals restwarmte uit de Rotterdamse haven en nieuw te ontwikkelen (duurzame) bronnen de functie overnemen van de gas-gestookte E-ON centrale die nu onze stadswarmte levert en die naar verwachting in 2020 zal sluiten.

Wij zijn ervoor om duurzame warmtevoorziening een belangrijke plaats toe te kennen in het geheel van duurzaamheidsambities, maar kiezen daarbij in tegenstelling tot het college in haar Beleidsakkoord 2014-2018 niet meteen voor stadsverwarming. Wij willen hierover drie punten onder uw aandacht brengen en u vragen het college op te roepen hier actie op te ondernemen.

Betaalbaarheid stadsverwarming

De betaalbaarheid van stadsverwarming voor de gebruiker is een probleem. Stadsverwarming kent een vastrecht dat veel hoger is dan dat van een gasaansluiting. Hoewel er wettelijk sprake is van een 'Niet Meer Dan Anders'-principe, waardoor vastrecht samen met de gebruikskosten niet meer zou moeten zijn dan bij een gasaansluiting, maken de wettelijke rekenregels dat veel gebruikers wel duurder uit zijn (zie bijlage, p.4). Bovendien zijn de kosten de laatste paar jaar sterk gestegen. (zie bijlage, p.3). Het helpt daarbij niet dat wij in de huidige situatie afhankelijk zijn van één leverancier, waardoor wij in tegenstelling tot gasgebruikers niet kunnen kiezen voor een goedkopere aanbieder.

Een bijkomend gevolg is dat de hoge en uniforme vastrechtkosten ertoe leiden dat de prikkel om zuiniger te zijn veel kleiner is en klein behuise en/of zuinige bewoners relatief duur uit zijn. Uitbreiding van de stadsverwarming naar corporatiewoningen is met de huidige tariefstructuur daarom onverstandig.

Verder zijn er signalen dat een alternatief systeem gunstiger zou zijn, zoals bijvoorbeeld het besluit van serviceflat Schouwenhove vorige maand om de stadsverwarming te vervangen door een eigen warmtesysteem dat goedkoper en duurzamer zou zijn (warmtepompen aangevuld met ketels).

In dat licht roepen wij u op het college te vragen de kosten voor de eindgebruiker scherp in beeld te houden. Eén maatregel die ons inziens in ieder geval noodzakelijk is, is dat het stadsverwarmingsnet 'open access' wordt, zodat producenten en leveranciers in concurrentie worden gebracht. Dit staat ook als optie in de recente Warmtevisie van het kabinet. Met de vergunningverlening voor de aanleg van de aansluiting op de warmterotonde heeft de gemeente de mogelijkheid om dit af te dwingen.

Alternatieven

Het voorbeeld van Schouwenhove maakt al duidelijk dat een duurzame warmtevoorziening ook op een meer klantvriendelijke manier bereikt kan worden. Ook elders worden warmtepompen en dergelijke steeds meer ingezet voor verwarming van complexen en woningen. Een nieuwbouwcomplex in Amsterdam wist zo 60% CO₂ besparing te realiseren vergeleken met stadsverwarming. Voor bestaande woningen is er het 'nul op de meter woning' concept, een verbouwing van woningen die niet alleen voordeliger is voor de gebruiker, maar ook nog eens werk oplevert voor de bouwsector. Daarom is het verstandig dat het college ook

alternatieven voor stadswarmte in ogenschouw neemt. Kleinschaligere oplossingen zijn makkelijker te realiseren en technologische ontwikkelingen gaan snel. In ieder geval verwachten wij dat de gemeente Leiden betaalbare en duurzame alternatieven voor stadsverwarming ondersteunt, op zijn minst door een opt-out te garanderen voor eigenaren (individuen, VVE's en verhuurders) die zelf met een betere oplossing komen, Amsterdam doet dit in feite ook al.

Van de provincies wordt in de Warmtevisie verwacht dat zij regionale warmteplannen gaan maken. Wat ons betreft zou het college voor de Leidse warmtevisie zich niet moeten vastleggen op één alternatief, maar het grotere plaatje, met voors en tegens en het duurzame karakter van de verschillende alternatieven, moeten schetsen. In de concept-overeenkomst met Rotterdam zoals die op internet is te vinden, wordt gesuggereerd dat Leiden komt met een warmtevisie.

Samen

Onze wijken hebben direct te maken met de stadsverwarming, maar zijn niet betrokken bij de overeenkomst. Dat betreuren wij. Een dergelijke top-down benadering is niet meer van deze tijd – zeker niet in een stad waar actief burgerschap hoog in het vaandel staat. Wij roepen u daarom op het college te bewegen ons te betrekken bij de warmteplannen. Dit past bij de passage in de genoemde concept-overeenkomst: “Gemeente Leiden zal bevorderen dat ook de Leidse woningcorporaties en andere lokale actoren het maatschappelijk belang van de duurzaam gevoede Leidse stadsverwarming onderkennen middels een gezamenlijk onderschreven Warmtevisie, waarin ook de kansen voor uitbreiding van het net worden betrokken.”

Wij vragen van de Raad:

1. Dat de Raad in dit dossier rekening houdt met de betaalbaarheid van de warmtevoorziening voor de bewoners van Leiden;
2. Dat de gemeente Leiden betaalbare en duurzame alternatieven voor stadsverwarming ondersteunt door een opt-out te garanderen voor eigenaren die zelf met betere oplossingen komen;
3. Dat de gemeente in de op te stellen warmtevisie ook alternatieven voor stadsverwarming meeneemt;
4. Dat bewoners in de stadsverwarmingswijken worden betrokken bij de warmteplannen.

Overigens willen wij ook de stelling in het persbericht van het college nuanceren dat er sprake is van verduurzaming. We hebben nu restwarmte van de elektriciteitsproductie met aardgas, maar het warmtenet van Rotterdam wordt ook ingevoed met restwarmte van kolencentrales en afvalverbranding en tal van industrieën waarvan de milieuvriendelijkheid ons onbekend is. Natuurlijk zien wij wel de kansen die er zijn voor meer duurzame bronnen, maar dat is wel lange termijn.

Uiteraard zijn wij bereid om u bij te praten over onze ervaringen en kennis van stadswarmte.

Met vriendelijke groet,

Vanuit Stevenshof, Commissie Stadswarmte van de Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof (Daniel Hake, Miriam van de Kamp, Peter Lina en Peter Segaar) -
commissiestadswarmteshl@gmail.com

Vanuit Roomburg, Sjaak Witsenburg en Bestuur Wijkvereniging Roomburg (contactpersoon: voorzitter Jaap Stokking)

Bijlage: Voorbeeld kosten stadswarmte en vergelijking gasgestookte CV versus stadswarmte

1) Ontwikkeling vastrecht stadswarmte

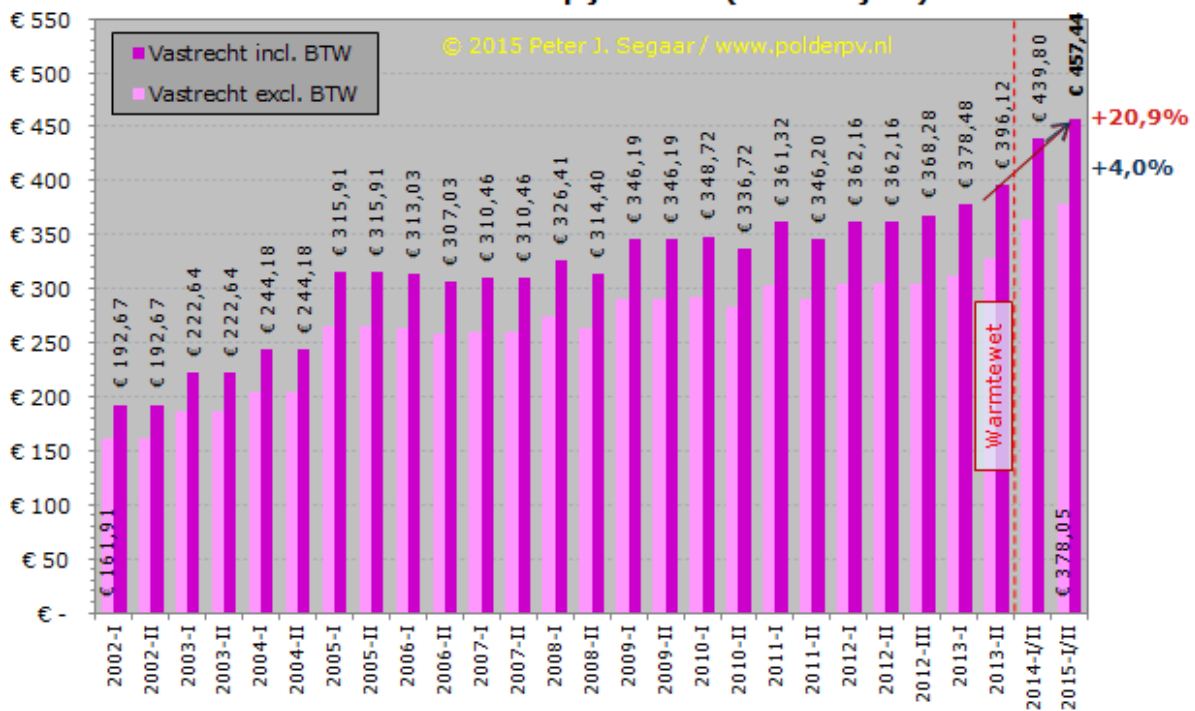
Laten we u het voorbeeld geven van 2 typen huishoudens en hun totale kosten voor het gebruik en vastrecht van stadswarmte in 2014. Het zeer zuinige huishouden gebruikt 9 GJ per jaar. Het verondersteld gemiddelde huishouden zou volgens de Autoriteit Consument en Markt 35 GJ per jaar gebruiken. In 2014 was voor beiden het vastrecht €439,80. Per gebruikte GJ stadswarmte werd in 2014 €24,03 gerekend. We komen dan op de volgende totaalbedragen:

2014	Zeer zuinige huishouden (9 GJ)	Verondersteld gemiddelde huishouden (35 GJ)
Vastrecht	€439,80 (67%)	€439,80 (34,3%)
Verbruik	€216,28	€841,07
Totale kosten	€656,08	€1280,87

Bij het zeer zuinige huishouden bedroeg het aandeel van vastrecht in de totale kosten in dat jaar 67%, bij het verondersteld gemiddelde huishouden is dat 34,3%. Zuinig omgaan met warmte wordt in dit geval dus niet beloond. In 2015 is het vastrecht verder verhoogd naar €457,44, er moet nu 21% meer aan vastrecht betaald worden dan gemiddeld in 2013 (het jaar voor inwerkingtreding van de Warmtewet). Daardoor hebben zuinige huishoudens hun totale kosten alleen maar zien toenemen.

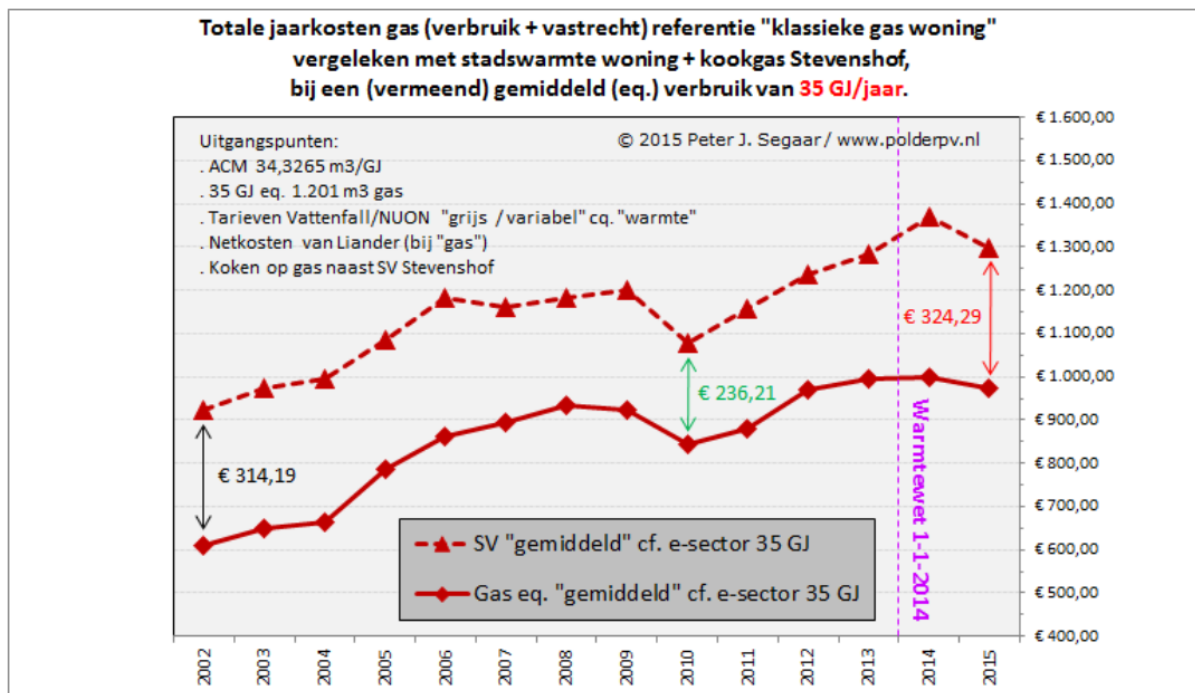
De grafiek op bladzijde 4 toont de ontwikkeling van het vastrecht voor stadswarmte in de afgelopen jaren. Hierin ziet u dat het vastrecht in de afgelopen 12 jaar sterk is gestegen en dat dit vooral het geval is sinds de invoering van de Warmtewet in 2014 die consumenten zou moeten beschermen tegen te hoge tarieven.

Ontwikkeling vastrecht stadswarmte Vattenfall/NUON Leiden e.o. Gerekend op jaarbasis (kalenderjaar).

2) Prijsverschil tussen stadswarmte en gasgestookte CV

Om de situatie van mensen met een gas-CV te kunnen vergelijken met mensen met een stadswarmtevoorziening tonen we u onderstaande grafiek. Deze maakt inzichtelijk dat de mensen met een stadswarmtevoorziening bij een gebruik van 35 GJ/1.201 m³ per jaar aanzienlijk duurder uit zijn dan zij die een gasaansluiting hebben. 35 GJ/1.201m³ is volgens de Autoriteit Consument en Markt het gemiddelde energieverbruik van een gemiddelde woning in Nederland:

Gas = verbruikskosten bij equivalent "35 GJ" verbruik/jaar + vastrechten (4 posten netbeheer + 1x vastrecht levering NUON).

Stadswarmte = idem bij "35 GJ"/jaar + vastrecht stadswarmte + vastrecht kookgas (4x netbeheer, met lager capaciteitstarief dan bij "gas woningen" + 1x vastrecht levering NUON) - (minus) compensatiepost kookgas gefactureerd door NUON Warmte.

Groen: kleinste verschil tussen curves (2010).

Rood: verschil tussen curves met tariefstelling 2015. Is niet het hoogst, hogere verschillen in 2014, het jaar van de ingang van de Warmtewet.

Bij een lager energieverbruik dan $35 \text{ GJ}/1.201 \text{ m}^3$ is het prijsverschil vergelijkbaar.